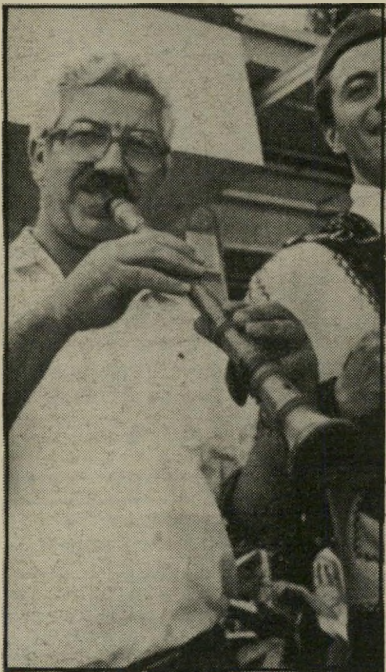

מכתבים

כתגובה לחוכמה האחרונה שלהם, שעליה אני חוזר במלואה — תיקון טעות: בשבוע שעבר נפלה טעות בפיסקה 3 ומה שנכתב שם לא היה נכון. סליחה" — אני מבקש להודיע: "עירבון שטות: בשבוע שעבר קראתי את

ראש עירייה ביבי חומוס במקום מול

פיסקה 3 של העולם הבא, ומה שנכתב שם לא היה מצחיק, ועל כך אין כפרה" **בן ציון זהבי**, חיפה

זה העולם הבא? זה העולם הזה! איך צדק בעל המיכתב למערכת העולם הבא (העולם הזה 15.1.86), על אלה שבורחים לחו"ל, מבלי להשאיר כלום מאחוריהם.

את החובות שלהם הם בהחלט משאירים. ומי כמוני יודע, מאז ברח הקבלן של הרידה שלי ניירורקה. **אבי פנחס**, ירושלים

תמר וחיים אשכנזי ז"ל

בגליון העולם הזה (18.12.85) פורסמו תמר נותיהם של תמר וחיים אשכנזי ז"ל, שמקורן הן שבועון כלבו בחיפה. העולם הזה מתנצל על פירסום התמונות האלה בלא רשות מטעם מ"ל השבועון.

השולם הזה לפני 25 שנה

הידיים בכיסים

היום היא מיפגת העבודה וה" מזכיר שלה הוא עוזי ברעם. פעם היא היתה מפא"י (מפגות פועלי ארץ-ישראל) והמזכיר שלה היה יוסף אלמוגי, האיש החוק של חיפה (לימים שר-העבודה, יו"ר הסוכנות היהודית וראש עיריית חיפה) וכיום גימלאי בן 75 ש' עדיין כוחו במוותניו. בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה הוא חלק לקוראים מנסיון חייו, כפי שדווח במדור אנשים של אותו גליון:

אם בא אליך אדם ומשתמש בשיחה עימך 20 פעם במילה, מוסר, הכנס את הידיים שלך לכיסים, מפני שהוא עומד לגנוב אצלך! אדם ישר אינו מדבר על מוסר לעיתים קרובות מדי!"

(המשך מעמוד 3)

לפני יותר מ-1700 שנה, לא עשה רבנותו קרדום לחפור בה, הוא התפרנס בכבוד מסחר המשי. ומה שמעניין בביוגרפיה שלו, אלה הם חייו הנישואין שלו. היתה לו אשה מרשעת, יהודית שמה, שהוא נשאר איתה עד סוף ימיו (כי, כדבריו, אחרי הכל, היא מצילה אותי מן החטא, חטא הניאוף, כנראה) שבפרינציפ לא היתה מתחשבת בבקשותיו בנושא התפריט היומי. כדבריו של מעריצו הגדול של רבי חי, ראש עיריית טבריה, יגאל ביבי: "כאשר רב חי הוא היה מבקש פול, היתה אשתו מכינה חומוס, ולהיפך" ואיך נפתרה הבעיה, בסופו של דבר? שני בניו התאומים של חי מצאו פיתרון מקורי. הם החליטו שהם יהיו אלה שיודיעו לאימם מה ברצון אביהם לאכול בכל יום. וכך, כאשר הוא היה מבקש פול, הם היו מזמינים חומוס. האם הרוקנית הכינה, כמוכן, להיפך, פול. בריוק מה שהאב ביקש. **שמאי כהן**, טבריה

האפיפיור של ראשיהשנה

על קדושי הנוצרים (העולם הזה 8.1.86 ואילך).

אחרי שהתפרסמה ההיסטוריה של ברברה הקדושה, אני מבקש לשוב לסילווסטר הקדוש. לדעת היסטוריונים הקשר היחיד בינו לחגיגות הסילווסטר הוא כי סילווסטר, שהיה אפיפיור שקדושתו מנוסחת על כך כי שיכנע את הקיסר קונסטנטין לקבל עליו את עול הנצרות, נפטר ב-31 בדצמבר (שנת 355).

האחד בינואר כראשיהשנה ככלל איננו מסורת נוצרית. הוא נקבע בתור כזה בלוח-השנה הרומי, כ-150 שנה לפני הספירה. הנוצרים עצמם הקפידו משך 1600 שנה כמעט לחוג את ראשי השנה ב-25 במרס דווקא (שהוא יום הבשורה, בו התבשרה מרים על לידתו הצפויה של ישוע) ורק ב-1582 החליט אפיפיור אחר, גרגוריוס ה-13, לעשות סדר בלוח ולקבוע את האחד בינואר כראשיהשנה. **אביגיל ארביב**, רמת-גן

סנטה קלאוס של האירים

על שבועון לוחמיהחירות האיריים. אני עושה פה בשליחות של יצוא וכקורא ותיק של העולם הזה מחזיק את העניינים פקוחות. ומה עיניי רואות בקיוסקים המקומיים? את שבועונים של אנשי שין פיין, לוחמי החירות האיריים, שקישטו את שער שבוע הגיהמולד שלהם כסנטה קלאוס מקורי — שק המתנות שלו גדוש כלי נשק וחבלה.

אבל זה רק השער של השבועון המעניין הזה, שחלקו כתוב בגאלית, שפתם העתיקה של האירים. בין עמודיו רבים הם העמודים המספרים על המחיר שהאירים משלמים על מילחמתם לאיחוד שני חלקי האי הירוק. אלה הן מודעות האבל על חללי המחתרת באירלנד הצפונית, המנוסחת בנוסח הקאתולי המקובל. כמו, למשל: "בגאון ובהאבה לזיכרו של המתנדב שין מקאיוולנד, שנפל בקרב ב-17 בדצמבר. מרים הקדושה, התפללי בעדו ובעד חבריו האמציים: הוא היה לוחם-חירות ללא חת! הוא אהב את אירלנד כליכד! תמיד אשא את זיכרונו עימי: מוריו, אשתך."

אריה כין, דאבלין, אירלנד

32 מי יודע

עוד על עובדות יוצאות דופן (העולם הזה 11.12.85 ואילך).

המיכתב על המרמלדה, שנכתב מכיוון שמי חברו רצה גם הוא לרווח על עובדה יוצאת-דופן בעולמנו הקטן, הוכרי לי כי, בעצם, גם אני רציתי לכתוב מיכתב למערכת, כשקראתי בזמנו את העובדה על מספר האותיות כאלפבית האלכני (32).

זה ככלל לא משהו יוצא-דופן. גם כאלפבית הגרזני מיספר האותיות הוא 32.

אברהם חכמשווילי, אשדוד

יא כפרה שלי

על תיקון טעות בעולם הבא (העולם הזה 8.1.86).

עורכי העולם הבא. העיתון החי ביותר במדינה, עושים לי כל שבוע את המוות, אני מת לצחוק מהחוכמות שלהם, וזה לא תמיד הולך לי.

קליא יקני.

מורב (על המישמר, 20.11.85): "ח"כ רן כהן היה פעם גיבור-השמאל בשבועון העולם הזה. מרגע שבו הסתבך פוליטית עם אורי אבנרי בענייני שלי"י, הוא הפך מגיבור לאוייב השמאל והשלום." מר מורב אינו טורח להביא אסמכתא כלשהי להאשמה המורה זו. ויש לכך סיבה פשוטה: אסמכתא כזאת אינה קיימת. הטענה כולה כוזבת לחלוטין.

רן כהן מעולם לא היה "גיבור" בעיני העולם הזה. הוא לא חדל להיות גיבור. העיתון התייחס למעשי ולמחללי, כמו למעשיהם ולמחלליהם של פוליטיקאים אחרים.

רק במרדכי האישי החתום הבעתי פעם-פעם מיים דיעה אישית עליו, כפי שאני נוהג להביע דעתי על אנשים ועניינים אחרים. בצורה סובייקטיבית ואישית בהחלט.

אשר לגופה של הטענה:

רן כהן מעולם לא היה הגיבור שלי. להיפך, ב-1973 התרשמתי שהוא מחבל במאמץ שנעשה אז להקים רשימה משותפת של העולם הזה — כוח חדש, מק"י ותכלת-אדום. איחוד זה לא קם, וכך אבדו קולות רבים, ולפחות מנרט אחד. בסך הכל נכנס נציג בודד של רשימת מוקד. כעבור ארבע שנים נעשה שוב מאמץ לאחד, והפעם הצליח, כך קמה שלי"י, כפדרציה של כמה גופים. למן הרגע הראשון היה ברור לכולנו כי רן כהן הסכים רק באירצון להקמת שלי"י, וכי הוא רואה בעין רעה את שיתופם של גופים שלא היו סוציאליסטיים מוצהרים, כגון תנועת העולם הזה — כוח חדש וקבוצת מתי פלד.

התרשמתי השלילית התחזקה בעיקבות פרי שה מסויימת, שבניקבותיה הוקפץ רן כהן כרגע האחרון מן המקום השביעי ברשימה למקום השישי.

למרות זאת עשיתי כמיטב יכולתי לשמור על אחרות שלי"י, ואיני סבור שהיה מישוה בשל"י שפעל למען מטרה זו יותר ממני. שיתוף-פעולה פוליטי אינו תלוי, לדעתי, באהבה אישית — למרות שנעים לך יותר לשתף פעולה עם אנשים שאתה רוחש להם אהדה גם כבני-אדם.

היחסים האישיים והפוליטיים עם רן כהן הם ערערו כאשר נעץ לי סכין בגב. למרות פגישתי עם יאסר ערפאת בבירות הנצורה. התקיים ריון בתנהלת שלי"י, והובע בי אמון. גם אז פעלתי כמיטב יכולתי, כיו"ר הנהלת שלי"י, כדי למנוע פילוג.

הפילוג התרחש לבסוף בעיקבות האשמה פומבית שהטיתי מתי פלד ברן כהן, על פעולתו כמפקד יחידת-תותחנים בחזית ביירות. פלד קבע שרן כהן הוא פושע-מילחמה. לאחר מכן התפרקה שלי"י, רק כהן וחסידיו הלכו לר"ץ, ואילו מתי פלד, אני ורבים אחרים הלכו לתנועת אלטר.

נטיבה, שהקימה את הרשימה המתקרמת לשלום. העולם הזה ריווח מעט לעת על התפתחות אלה, כפי שהוא מדווח על התפתחות בכל עניין פוליטי. אם מר לוי מורב סבור שזה נעשה בצורה שיקפית, או ממתית, מעבר לסטנדרט הנעלה שנקבע עליידי עלי-המשמר, עליו להמציא לכך הוכחות. אחרת עלולים דבריו להיחשב כהשמצה גסה.

עד כאן נוסח המיכתב. הוא לא פורסם. כאשר שאלתי, נאמר לי שמר לוי מורב עוד צריך לבדוק ולחקור, שמעם שלא ברק ולא חקר לפני ש' פירסם השמצה גסה זו עליי. לדבריו הביא את הדברים מן ה"זיכרון". נראה כי בדיקה חקירה של חודש וחצי לא הספיקה, ופירסום מיכתבי תלוי בבדיקה ובחקירה שלו.

אילו היה פועל בעיתונות אומבורסמן, לפי הצעתי, היה זה עניין שהייתי מביא לפניו.

פרשת חוזה יערי הכליטה תומעה הרשה. לאחרונה צצו בארץ כמה וכמה "עיתונאים שר" בים". אלה רומים ל"ערבים הטובים". המלחכים את פינת המימשל הצבאי בשטחים הכבושים, ול"הורים הטובים" בברית-המועצות.

"העיתונאים הטובים" מכים על טאטיה של העיתונות. מבכים את רמתה הירודה ומגנים את מעשיה. הם מצדיקים את טענות הפוליטיקאים, המבקשים לסתום את פי העיתונות, וקובעים שבצעם הם צודקים, ולראיה: הנה פירסמו הערי תונים את שמה של חוזה יערי לפני שהוכחה אשמתה, והיא בסך-הכל בחזקת חשודה.

אני מקווה שאחרי חיסול העיתונות החופשית בארץ, כל העיתונאים הטובים האלה יקבלו מישרות במישר-ההחזק כנספחי-עיתונות בעולם. ירושם להם.

ולגופו של דבר: זה קישקוש. אילו נעצרה אשתו של כוכביטלוויזיה באר צות-הברית בחשד של הריגה או רצח — לא היה עיתון אחד בכל רחבי היבשת שלא היה מפרסם זאת, עם כל הפרטים. בניירורק טיימס זה היה מופיע כדו-תרי-ענק, בניירורק פוסט זה היה מופיע כדו-תרי-ענק על פני כל העמוד הראשון. כל עיתון היה מטפל בכך על פי סיגנונו וטעמו, אך אף עיתון אחד לא היה מתעלם מזה.

כאריך קטנה כמו שלנו, מנוחך לחשוב שגיתן לגנוז פרשה כזאת. גם הפרטים שנאסרו בינתיים לפירסום — כבר מתהלכים בכל השוקים. אני עצמי הרגשתי בעליה פיתאומית של פופולריות החברתית. אנשים נטפלו אליי במינון-הכנסת ועצרו אותי בחיוב כדי לשמוע פרטים גנזיים אלה. ליד כל שולחן, זהו נושא-השיחה העיקרי. אילו גנזה פרשה זו על-ידי העיתונאים, היתה ואת שערורייה-רבתי. בצדק היה נטען כי הערי תונאים מגינים איש על רעהו, וגונזים פרשה חדשותית ממדרגה ראשונה כדי להגן על חבר. כולנו אוהדים את אוהד יערי — אדם שאני מעריך את כישוריו המיצועי ואת יושרו האינטלקטואלי — אך גם אוהד זן אינה צריכה להעביר אותנו על דעתנו העיתונאית.

חבל שפרשה זו התרחשה. מבחינה מסויימת, היא מהממת, ובמיוחד את העיתונאים, אבל כשיש פרשה כזאת, אין כשום פנים לנטות להעלים, לגנוז, להשתיק או לצנוז.

"העיתונאים הטובים" רק מעידים על עצמם שאין להפקיד בידיהם אחריות כלשהי לחופשי העיתונות ולחובת-העיתונות.

אתיקה שמתיקה

איש, על המישמר, אפי לנדאו, שאל לדעתי על האתיקה העיתונאית, בעיקבות הדברים שכתבתי במדור זה בשבוע שעבר. מסר-תי לו את דעתי, והוא פירסם את עיקרה. אולם הוא השמיט רוגמה שנתתי לו. היא דווקא חשובה בעיניי.

אחת מחובות-היסוד של כל כלי-תיקשורת היא להסתיר תגובה של אדם. הרואה את עצמו נפגע ממה שפורסם עליו, חובה זו היא לדעתי, מוחלטת. איני מאמין שבכל 35 השנים, שבהן אני עורך את העולם הזה, הגיעו אלינו אי-פעם אף מיכתב-תגובה אחד כזה שלא פורסם.

על המישמר דוגל, כנראה, בסטנדרטים אחרים. לפני חודש וחצי שיגרתי לעל המישמר מיכתב במלואה: תחת הכותרת, "מתחזקים את האויבים" אומר לוי